

Kritiens, trauma, operācija!

Neveiksmīgs lēcians vai kritiens uz kalna, asas sāpes... un vienā mirklī esam guvuši ceļa traumu

■ **ANDA HAILOVA**

"Slēpes "nes" mums darbiņu," atzīst pieredzējušais ķirurgs ortopēds, artroskopijas speciālists **Dmitrijs Guzenko** (attēlā), kurš ik dienu Latvijas Jūras medicīnas centrā veic visdažādākās ceļa un pēdas locītavu operācijas.

"Īpaši traumatiski ir mūsu kalni. Visvairāk pie ārsta iznāk doties tiem cilvēkiem, kuri pēkšņi 40 gadu vecumā izdomājuši pievērsties ziemas sporta veidiem."

Soreiz ar ārstu runājam par tiem gadījumiem, kad trauma nav tik smaga, lai uz slimnīcu būtu jānogādā ar neatliekamās palīdzības brigādi, tomēr bez operācijas neiztikt.

– **Kas visbiežāk izraisa problēmas ceļī, piemēram, meniska vai saišu bojājumu?**

– Gados jauniem cilvēkiem – tikai trauma. Nesalīdzināmi retāk meniska

bojājumu iemesls ir liela pārslodze.

Taču cilvēkiem pēc 35 gadu vecuma diezgan bieži sāpes ceļī var sākties nevis traumas, bet tikai pārslodzes dēļ. Piemēram, sēdēja mājās zem izlietnes un kaut ko remontēja neērtā pozā, bet pieceloties pēkšņi sajūt sāpes ceļī. Meniska bojājumi diezgan bieži notiek uz degeneratīvu izmaiņu fona.

Cilvēks ķeras pie pretsāpju medikamentiem vai domā par injekcijām locītavā, blokādēm, bet, ja ir meniska bojājums, vislabāk var palīdzēt ķirurģija – artroskopija, ko Latvijā veicam jau divdesmit gadus un kas ir mazinavāva. Tajā pašā vai nākamajā dienā cilvēks pats bez krukļiem uz savām kājām var doties mājās. Taču, ja pacientam jau sākusies artroze, kas ir skrimšļa patoloģija, tad ar mazinavāvo ķirurģiju nevaram visu atrisināt.

– **Ko ar bojāto menisku veicat artroskopiskās operācijas laikā?**

– Menisks ir starplika starp diviem kauliem pusmēneša formā, un tā bojājumi var būt ļoti dažādi. Atkarībā no tiem varam menisku pielīdzināt un novērst sūdzī-

bas. Ja menisks atrāvies nost, varam to piešūt atpakaļ savā vietā.

Pasaulē, lai sašūtu menisku, izmanto speciālus vienreizējus instrumentus. Tas ir ļoti ērti, un daudzi ortopēdi šos instrumentus izmanto. Taču viena šuve, kas uzlikta ar šo instrumentu, maksā 110 latu, un šī summa tagad jāsedz pacientam. Tādēļ šeit centrā esmu atgriezies pie agrāk veiksmīgi izmantotās tā saucamās divu adatu metodes, jo tā "neprasa" naudu vispār – tikai divas adatas un divus diegus, nedaudz vairāk laika un atbilstošas iemaņas. Pacientam tad jāmaksā tikai par artroskopijas operāciju, kas mūsu slimnīcā ir 350 latu.

Dārgo šuvi cenšamies likt tikai tajās vietās, kur ar veco metodi menisku nevar sašūt.

Toties pašlaik eksistē valsts finansējums dienas stacionāram. Tā kā artro-

skopijas operāciju meniskam iespējams veikt arī dienas stacionārā, pacientam tā izmaksās ļoti lēti. Kvota stacionāram gan ir ļoti maza – mēnesī 2000 latu, un par šo summu varam veikt kādas 10 artroskopijas operācijas.

– **Celīm var būt arī saišu bojājumi...**

– Jā, un to kļūst arvien vairāk, jo daudzi cilvēki īpaši pēdējos gados sākuši nodarboties ar ekstrēmiem sporta veidiem, un tie ir ļoti traumatiski.

Saišu artroskopiskās operācijas jau ir dārgākas nekā meniska operācijas, cena ir apmēram 880 latu, arī dienas stacionārā tās neveicam, jo pacientam vismaz diennakti jāpaliek slimnīcā. Pēc tam arī rehabilitācijas periods ir ilgāks. Operācijas laikā vieniņi jāveic neliels 3 cm grieziens, lai paņemtu cipslu, ko izmantot kā transplantātu, jo vienkārši piešūt bojāto

saiti nav iespējams, tā ir jāaizvieto. Kad cilvēks pilnībā atveseļojies, viņš var turpināt savas fiziskās aktivitātes.

– **Kādos gadījumos pietiek tikai ar pretsāpju līdzekļiem, pat ja gadījies ceļī sasis?**

– Ja nav redzamas deformācijas, ja ceļī nav uzpampis, kādu nedēļu var palietot pretsāpju līdzekļus, samazināt slodzi un izmantot aukstu termoforu (pa 15 min 4 – 5 reizes dienā), kamēr sāpes pāries. Taču, ja pāiet divas trīs nedēļas un sāpes saglabājas, tad skaidrs, ka nav jēgas turpināt pretsāpju līdzekļu lietošanu un kuņģa, kā arī pārējo orgānu bojāšanu. Iespējams, problēma jārisina citādi.

– **Kādas var būt sekas, ja cilvēks tomēr neārstēs traumu menisku vai saites?**

– Ja saites nav atjaunotas, locītava kļūst nestabilāka un līdz ar to ātrāk nolietosies.

Tāpat kā jebkurš cits mehānisms.

Ja cilvēks, kam jau ir šādi nopietni bojājumi, tomēr turpinās nodarboties ar sportu, var pienākt brīdis, kad skrimslis neizturēs un sāksies artroze. Tāpēc nav pareizi turpināt ārstēties ar elastīgo saiti un glikozamīniem, jo mūsdienās ļoti daudzas ceļgala problēmas varam atrisināt ar pacientam saudzīgajām artroskopiskajām operācijām. Vienīgi atšķirībā no pasaules pie mums, Latvijā, nevaram veikt skrimšļa pārstādīšanas operācijas, izmantojot skrimšļa šūnas. Šim nolūkam būtu nepieciešams speciāls centrs, kur audzēt no pacienta paņemtās šūnas pārstādīšanai. Ne vienmēr var sasniegt vēlamo rezultātu arī ar pārstādīšanu. Tāpat pasaulē arvien vairāk veic endoprotezēšanas operācijas.

Bezmaksas konsultācijas Stradiņos

Atzīmējot Pasaules pretvēža dienu (4. februārī), Stradiņa slimnīca februārī rīko bezmaksas konsultācijas pacientiem ar aizdomām par krūts vēzi un prostatas vēzi. Akcijas laikā 17. un 18. februārī konsultēs urologi, 11., 17. un 23. februārī – krūts ķirurgi.

11., 17. un 23. februārī uz bezmaksas konsultācijām Stradiņa slimnīcas Krūts slimību centrā aicinātas tās sievietes, kurām ir šādi simptomi: sataustīts vai izmeklējumos atklāts veidojums krūtīs, ievilkts un

izmainīts krūtsgals, asiņaini izdalījumi no krūtsgala. Uz konsultācijām pie krūts ķirurga jāpiesakās iepriekš pa tālruni **67069793**.

17. un 18. februārī bezmaksas konsultācijas vīriešiem ar priekšdziedzera jeb prostatas vēzi vai aizdomām par to sniegs Stradiņa slimnīcas urologi. Uz konsultācijām pie urologa jāpiesakās iepriekš pa tālruni **67069285**.

Prostatas vēža riska grupā ir vīrieši no 50 līdz 70 gadiem.

Akcijas laikā urologa un krūts slimību speciālista konsultācijām nav nepieciešams ģimenes ārsta nosūtījums.

Jāatgādina, ka savlaicīga diagnostika nozīmē saudzējošāku un efektīvāku ārstēšanu.

– Sagatavojusi **ANDA HAILOVA**

UZZIŅAI

■ **Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā** ik gadu tiek ārstēti stacionārā un konsultēti ambulatori aptuveni 10 000 vēža pacienti. Slimnīcas ķirurģijas klīnikās ik gadu tiek operēti aptuveni 2000 pacienti, bet Staru un ķīmijterapijas centrā pacienti saņem staru terapiju un pretvēža medikamentozo terapiju.

■ **Ārstu konsultācijas, onkoloģiskā diagnostika un ķirurģija Stradiņa slimnīcā** ir par valsts līdzekļiem. Ar ģimenes ārsta nosūtījumu konsultācija pie ārsta maksā trīs latus, tālāko izmeklēšanu un vēža ārstēšanu arī finansē valsts, pacientam maksājot tikai attiecīgo pacienta iemaksu.

**BEZPĀSAMĀS
KONSULTĀCIJAS
ARĀRSTU KLĀSTĀ**

- ♦ **krūts vēzis – PROSTATAS VĒZIS**
- ♦ **krūts slimības – KRŪTS ĶIRURĢIJA**
- ♦ **krūts vēža ārstēšana**
- ♦ **krūts slimību ārstēšana**
- ♦ **krūts slimību ārstēšana**

Par konsultāciju maksā 3 latus, tālāko izmeklēšanu un ārstēšanu arī finansē valsts, pacientam maksājot tikai attiecīgo pacienta iemaksu.

Ārstu konsultācijas, onkoloģiskā diagnostika un ķirurģija Stradiņa slimnīcā ir par valsts līdzekļiem.

Ārstu konsultācijas, onkoloģiskā diagnostika un ķirurģija Stradiņa slimnīcā ir par valsts līdzekļiem.

Ārstu konsultācijas, onkoloģiskā diagnostika un ķirurģija Stradiņa slimnīcā ir par valsts līdzekļiem.

TENA Slip
autiņbikšītēm

-15%
februārī

Miljoniem cilvēku visā pasaulē lieto TENA ikdienā!

Arī Latvijā tūkstošiem cilvēku ir izvēlējušies TENA, kā sev piemērotāko risinājumu! TENA piedāvā visplašāko izstrādājumu klāstu urīna nesaturēšanas gadījumiem.

Bezmaksas TENA infolinija 8000 1213 | www.TENA.lv

Akcija darbojas sekojošos aptiekās tiklīdz:

ĢIMENEŠ APTIEKA, MANA APTIEKA, EURO APTIEKA, MENESS APTIEKA, APTIEKA, LĪAS APTIEKA